

Жобаның атауы, ЖТН	AP23488066 – Ферроқорытпа өндірісінің қауіпті кәсіптері қызметкерлерінің физиологиялық және психофизиологиялық қасиеттерін зерттеу негізінде жарақаттануды төмендету әдісін жасақтау
Іске асыру мерзімі	01.01.2024-31.12.2026
Жобаның жетекшісі	Уахитова Багдагуль Тулеуовна, PhD
Реферат	<p>Жоба ферроқорытпа зауытының цехтарындағы жарақаттанудың жалпы деңгейін төмендету мақсатында "Қазхром "ТҰК" АҚ Ақтөбе ферроқорытпа зауытының (бұдан әрі-АФЗ) негізгі цехтарының қауіпті кәсіптері қызметкерлерінің жеке психофизиологиялық сипаттамаларын зерделеуге бағытталған. АФЗ негізгі цехтарының қауіпті кәсіптері қызметкерлерінің зерттелген психофизиологиялық сипаттамаларының негізінде жарақаттануды төмендетудің психофизиологиялық тәсілі әзірленіп, енгізілетін болады. Сондай-ақ, осы әдісті қолдану әдістемесі әзірленді және енгізілді. Жобада Ақтөбе ферроқорытпа зауытының балқыту цехтарындағы жарақаттануды жылдық көпжылдық (15-20 жыл) орташа жылдық деңгейден кемінде 9-10% - ға төмендету есебінен өнеркәсіптік қауіпсіздік деңгейін арттыру үшін зерттеу нәтижелерінің практикалық қолданылуына баса назар аударылатын болады. Негізгі эксперименттер АФЗ негізгі цехтарының қауіпті кәсіптері қызметкерлерінің физиологиялық, психологиялық және психофизиологиялық сипаттамаларын анықтау бойынша зерттеулер болады. Әрбір қызметкер зейінділік, жағдайдың күтпеген өзгерістеріне реакция, төзімділік, шаршау және т.б. сияқты критерийлер бойынша арнайы құрылғыларда зерттеледі. Сондай-ақ, жұмысшылардың биоритмдер және IQ анықтау әдістемесі бойынша интеллект деректері сияқты сипаттамалары анықталады.</p>
Мақсаты	<p><i>Жобаның мақсаты</i> АФЗ негізгі цехтарының қауіпті кәсіптері қызметкерлерінің жеке (психофизиологиялық) қасиеттері бойынша жарақаттануды азайту арқылы ферроқорытпа өндірісіндегі өнеркәсіптік қауіпсіздікті арттыру болып табылады. Сайып келгенде, бұл Ферроқорытпа өндірісінің ыстық цехтарында жарақаттану деңгейін кем дегенде 9-10% - ға төмендету мақсатына қол жеткізу.</p>
Күтілетін нәтижелер	<ul style="list-style-type: none"> • тұлғаның психологиялық және психофизиологиялық қасиеттерінің сәйкес келмеуі салдарынан жарақаттануға бейім металлургиялық кластер кәсіпорындарының қауіпті кәсіптерінің қызметкерлерін белгілеудің теориялық тұжырымдамасын әзірлеу; • металлургиялық кәсіпорынның қауіпті учаскелерінде жарақаттануға әсер ететін негізгі себептер мен факторларды анықтау әдістемесін әзірлеу және негіздеу;

	<ul style="list-style-type: none"> • қызметкерлердің жасы мен еңбек өтілінің бағалау параметрлері бойынша жарақаттану деңгейін анықтау заңдылығын белгілеу; • адам факторының көрсеткіштері бойынша жарақаттануға бейім қауіпті кәсіп қызметкерлерін психологиялық және психофизиологиялық тестілеу әдістемесін әзірлеу; • 2012-2020 жылдар аралығында Ақтөбе феррокорытпа зауытында еңбек қауіпсіздігі бойынша статистикалық материалдарды зерделеу нәтижесінде олардың жарақаттанудың негізгі көрсеткіштерін анықтап, өндірістің құрылымдық бөлімшелерінде оларды тудыратын себептерге талдау жүргізу.
<p>Зерттеу тобы</p>	<p><i>Жетекші:</i> Уахитова Багдагуль Тулеуовна, PhD, индекс Хирша h=3 (Author ID в Scopus – 57430892900; ORCID - 0000-0003-1156-8809). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57430892900</p> <p>Имангазин Марат Кыдырбаевич – т.ғ.к., профессор, индекс Хирша h=3 (Author ID в Scopus – 36015400300; Researcher ID - CWH-6665-2022; ORCID - 0000-0002-4228-6380). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36015400300</p> <p>Мягков Юрий Петрович – т.ғ.к., аға ғылыми қызметкер. Жоба бойынша негізгі эксперименттік жұмыстар бойынша кеңесші.</p> <p>Шапалов Шермахан Куттыбаевич - PhD, қауымд. профессор, индекс Хирша h=8 (Author ID в Scopus – 57190003460; ORCID -0000-0002-3015-5965). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190003460</p> <p>Раматуллаева Лаззат Имамадиновна – т.ғ.к., қауымд. профессор, индекс Хирша h=5 (Author ID в Scopus – 57218892076, ORCID -0000-0003-1771-9903) https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218892076</p> <p>Тайжигитова Меруерт Муратовна – т.ғ.м., индекс Хирша h=3 (Author ID в Scopus – 57218196169; ORCID -0009-0005-2635-3431). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218196169</p> <p>Абдрашев Раббел Маратулы – докторант, индекс Хирша h=4 (Author ID в Scopus – 57219557337; ORCID -0000-0002-2651-5964). https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219557337</p>

	<p>Калниязов Азат Балтабаевич– магистр</p> <p>Жицкий Андрей Иванович – инженер</p> <p>Шукирова Сымбат Суйеубаевна - докторант.</p>
Ғылыми басылымдардағы жарияланымдары	